

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXX

Price 25c

Chicago, Ill. — Penktadienis, Friday, March 4, 1983

Nr. 14

SALVADORO RINKIMAI VYKS VĖLU RUDENI

RUSAI INFORMUOJAMI APIE AFGANISTANĄ

MASKVA, Rusija. — Iki šio meto Sovietų Sąjungos gyventojai negaudavo tikslų žinių apie susirėmimus Afganistane. Kai grįždavo užmuštų karių karsatai, tai žmonės patirdavo, kad į Afganistaną pasiūsti kariai žūna. Kaip jie ten žūna, niekas tiksliai nežinojo, nes laikraščiai susirėmimų su Afganistaną kovotojais neskelbdavo. Jei būdavo žinia, tai sakydavo, kad Afganistano banditai užpuolė Sovietų kareivius. Afganistano vyriausybė prašiusi Sovietų valdžios pasiūsti savo karius į Afganistaną ir padėti vyriausybei įvesti tvarką.

Praeitą savaitę leista keliems Sovietų laikraščiu reporteriams vykti kartu su kareiviais Afganistano keliais ir pranešti, kaip apšaudomi maista ir amunicija vežantieji Sovietų kariai. Korespondentų reportažai jau pasirodė sovietinė spaudoje. Manoma, kad Andropovas ieškos būdų Afganistano konfliktui baigti.

IRAKAS APSAUDO IRANO UOSTUS

MANAMA, Bahreinas. — Irako karo laivai trečiadienio naktį priartėjo prie Bahreino salos ir apsaudė uoste stovėjusius penkis Irano laivus ir uoste buvusias cisternas. Irakiečiai pavėjo sužaloti visus stovėjusius laivus ir sukelti didelių gaisrus Persijos įlankoje.

Irako karo laivai pasiekė Noruz uostą, kuris yra apie 60 mylių atstumu nuo Chang salos, iš kurios iraniečiai išveža geriausią savo naftą. Prieš tris savaites Irako aviacija padegė Chang saloje buvusius Irano cisternas. Jos dar nepataisytos. Irakas vėliau nustatė, kad Irano valdžia naudoja Noruz salos uostus naftai vežti į užsienį.

Iraniečiai bandė naudoti Statel-Arab vietas naftai išvežti, bet irakiečiams ir čia pavyko tą naftos išvežimą gerokai sutrukdyti.

Buvęs prezidentas Jimmy Carter trečiadienį buvo Egipte ir kalbėjosi su krašto prezidentu Hosni Mubaraku.

Trečiadienio vakare audra Kubai padarė 60 milijonų dolerių nuostolių. Sugadino šių metų derlių.

Bulgarija pareikalavo, kad Italų valdžia paleistų suimtą Balkanų aviacijos bendrovės pareigūną, apkaltintą pagalba popiežiaus pasikėsiniojui.

KALENDORĖLIS

Kovo 4: Šv. Kazimieras, Dainė, Tripulė, Aujotas, Sudrė, Žigota, Ilgis.

Saulė teka 6:22, leidžiasi 5:44.

Oras kiek vėsesnis.

JAV Kongreso Rūmuose vasario 17 d. minint Lietuvos nepriklausomybę. Iš kairės: Lietuvos atstovas dr. Stasys Bačis, Izabelė Laučienė, adv. Aleksandras Domanskis, dr. Domas Krivickas, Atstovų Rūmų pirmininko pavaduotojas James Wright, kun. Antanas Zakarauskas, kongresmanas Frank Annunzio, dr. Kostas Jurgėla, Alfonsas Petrutis, Juozas Laučka, Atstovų Rūmų kapelionas kun. James D. Ford. Priešakyje sėdi Gražina Krivickienė ir Margarita M. Samaliūnė.

EUROPOS PARLAMENTO REZOLUCIJOS ATGARSIAI

Europos Parlamento posėdį, kuriame buvo priimta rezolucija už Pabaltijo tautų laisvą apsisprendimą, savo sausio 15 d. laidoje plačiai aprašė įtakingas Frankfurter Allgemeine dienraštis. Minima "triukšminga scena" prieš patį balsavimą, kai Graikijos komunistų atstovas Adamou paneigė parlamentui teisę diskutuoti Pabaltijo klausimą. Vokiečių socialistų atstovas Seeler pareiškė, kad jo frakcija pritaris rezolucijai, nes jai žmogaus teisių klausimas yra nedalomas; Europos socialistiniai atstovai reikalauja, kad Europos vyriausybės įtrauktų Pabaltijo klausimą į sekančios Helsinkio konferencijos dienotvarkę. Italų liberalas Gawronski pabrėžė, jog nesvarbu, kad nuo Pabaltijo šalims padarytos neteisės praejo jau keturiasdešimt metų — vien principo dėlei jos negalima užmiršti, nes kitaip būtų beprasmiška kalbėti apie Afganistaną bei Lenkijos nepriklausomybę ir teisę laisvai apsispręsti. Straipsnio antraštė: "Prieš naikimo politiką ir rusinimą Pabaltijyje".

JAV-ų vyriausybės patūros atsispaudo Amerikos Balso vedamajame, kuris sausio 26 d. buvo radijo bangomis perduotas visoms pasaulio šalims, ir į Lietuvą. Pasak vedamejo, Europos Parlamento delegatų rezolucija Pabaltijo klausimu yra "puikus sumanymas" (excellent idea). Jungtinės Tautos niekad nesvarstė Lietuvos, Latvijos ar Estijos statuso savo dekolonizacijos pakomisėje, kuri yra "linikamas forumas šiam klausimui". JAV-ės nesitiki "staiga pasikeitimo" Sovietų politikoje, bet iškeliant Pabaltijo "koloni-

jinę padėtį" Jungtinėse Tautose būtų pabrėžta, kad "laikas neįleisino Sovietų pretenzijų į Estiją, Latviją ir Lietuvą".

Vokietijos katalikų laikraštis Deutsche Tagespost sausio mėn. 7-8 d. laidoje išspausdino pasikalbėjimą su rezolucijos autoriumi, Vakarų Vokietijos parlamentar dr. Otto von Habsburgu. Šis krikščionių demokratų atstovas iškėlė didžiulį kolonijų panaikinimo vaidmenį tarptautinėje politikoje. "Siandien", rašo jis, "Jungtinių Tautų dekolonizavimo komisijoje kalbama apie viską, tik ne apie "sovietines kolonijas". Vakarų pareiga yra daryti viską, kad nukolonizavimo procesu galėtų pasinaudoti ir Europos tautos. Pirmas žingsnis ta kryptimi — Pabaltijo rezolucija (kuria Europos Parlamentas priėmė po šesiu dienų). Tai esąs tik pirmas žingsnis ilgame kelyje, bet todėl nemažiau svarbus — "Pabaltijo rezolucija gali būti istorinio vyksmo pradžia", pabrėžia Otto von Habsburg. Šio straipsnio santrauka buvo perduota į Lietuvą "Laisvės Radijo" bangomis sausio 18 dieną.

Šveicarių žurnalo L'Impact 1982 metų lapkričio numerio J. G. H. Hoffmann rašo, kad pirmą sykį po 1910 m. įvykdytos Pabaltijo valstybių okupacijos, jų byla svarsto tarptautinė institucija — Europos Parlamentas. Tai, esą, svarbu "netik Pabaltijo valstybių dabartinei, bet ir mūsų visų ateičiai". (Elta)

JAV gaus \$2 milijonų kompensacijos už 1979 metais išlietą naftą Meksikos įlankoje.

ITALIJOS KOMUNISTAI PRITARIA Š. ATLANTO SĄJUNGOS PLANUI

MASKVAI NEPATIKO GEN. SEKRETORIAUS BERLINGUERO KALBA SUVAŽIAVUSIEMS PARTIJOS ATSTOVAMS

ROMA. — Italijos komunistų partijos gen. sekretorius Enrico Berlinguer, kalbėdamas Milane suvažiavusiems komunistų partijos konferencijon 1,250 atstovų, nereikalavo, kad Italų vyriausybė atsauktų savo atstovus iš Šiaurės Atlanto Sąjungos.

Iki šio meto Italijos komunistai aštriai kritikavo Italijos vyriausybę už priklausymą šiaurės Atlanto Sąjungai. Dabar atrodė, kad partijos gen. sekretorius, pasižiūrėjęs į Ispanijos, Portugalijos ir Rytų Europos komunistus, nutarė nekelti šio klausimo. Jis paminėjo, kad JAV rengiasi perimti kariškus lėktuvus į Italiją, jeigu būtų reikalo, patardamas apie tai pagaltoti.

Enrico Berlinguer anksčiau partijos konferencijose ir kada tik proga pasitaikydavo, visada aštriai pasisakydavo prieš šiaurės Atlanto Sąjungos sutartį, bet šį kartą ne žodžio nepasakė prieš ją, nors kalbėjo ištisas tris valandas.

Maska nepatenkinta tokiu E. Berlinguerio elgesiu. Maskva tikėjosi žymiai aštresnės kritikos. Maskvos poziciją palaikė vienas komunistų partijos politinio biuro narys.

Berlingueriui baigus ilgą savo kalbą, politbiuro narys tuojau paprašė balso ir pastebėjo gen. sekretoriui, kad jis praleido keletą svarbių pozicijų, kurios turėjo būti pareikšime.

Maska pasiuntė telegramą partijos suvažiavimui, kurioje buvo pasakyta, kad "Amerikos imperializmas ir krašte siauriantis reakcija sudaro pavojų

pasaulio taikai", bet suvažiavimas, malomai, nekreipė į tai didesnio dėmesio. Suvažiavusiųjų daugumoje pritarė Berlinguerio pozicijai.

NESVARI RINKIMINĖ KAMPANJA

BONA, Vak. Vokietija. — Vokiečių rinkiminė kampanija beveik pasiekė dugną. Pradžioje vieni ir kiti politiniai oponentai rėmėsi faktais, bet paskutinėmis dienomis į faktus mažai kas kreipia dėmesio.

Praeitą savaitę buvo laikraštyje iškelta aiškėn, kad socialdemokratų kandidatas Hans J. Vogel priklausė hitlerinio jaunimo organizacijai. Tuo, aišku, buvo bandyta jį nužeminti prieš balsuotojus. Reikalas kiek aprimo, kada kancleris Helmut Kohl, krikščionių demokratų kandidatas, prisipažino, kad ir jis, jainas būdamas, buvo įtrauktas į tą organizaciją. Girdi, tada niekas neklausė, ar jaunuolis pritaria. Reikėjo tai daryti, ir baigta.

Šiomis dienomis laisvųjų demokratų pirmininkas G. ncher paskelbė, kad jo politinis priešas ima kyšius iš bižnierių, bet nepateikė jokių įrodymų. Tai nerimlas kaltinimas.

Praeitą šeštadienį samoksininkai norėjo nuversti Ganos vyriausybę, bet kariai pasikėsintojus sustabdė ir suėmė.

JAV nutarė imti didesnius muitus iš Rumunijos, nes ji apkrovė mokėsimais užsienyje gyvenančius savo piliečius.

ISIBROVĖLIŲ PUOLIMAI NESIBAIGIA; KARIAMS REIKIA GINKLŲ

ITRAUKUS PLATESNIUS SLUOKSNIUS Į KOALICIJĄ GREČIAU PASIBAIGTŲ TARPUSAVIO KOVŲ

WASHINGTON, D.C. — Paimti viso krašto ir negalės prigal naujai priimtą konstituciją rinkimai Salvadore turėtų įvykti tikrai ateinančių metų kovo mėnesį, bet pačių salvadoriečių tarpe keliama mintis, kad reikia pertvarkyti dabartinę vyriausybės koaliciją. Vietos gyventojai norėtų ją padidinti ir sustiprinti.

Iš Salvadora grįžęs Valstybės departamento pareigūnas, išdėstęs stoką amunicijos Salvadora sandėliuose, pranešė, kad patys Salvadora atsakingi pareigūnai kalba apie reikimą baigti tarpusavio kovas. Juo greičiau bus baigtos kovos, tuo greičiau kraštas galės atstatyti ūkį ir finansus. Valstybės departamento pareigūnai, pasitarę su prezidentu Reaganu, patarė atkelti rinkimus kokių pusmečiu, kad būtų greičiau sudaryta stipri ir vieninga vyriausybė. Aškus daiktas, kad iš Nikaragvos įsibrauna į Salvadora Kubos ir kitų valstybių agentai, bet ne paslaptis, kad jie randa pritarėjų pačiame Salvadore. Vyrauja įsitikinimas, kad praplėtimas dabartinės vyriausybės bazės priartintų kovų pabaigą.

Prez. Reaganas yra įsitikinęs, kad Salvadore kovos jau artėja prie pabaigos. Nėra jokios abejonės, kad visame krašte bus pagaliau atstatyta demokratinių santvarka.

SAN SALVADOR. — Salvadora vyriausybė žino, kad ginklų atsargos nedidelės, bet tai ne reiškia, kad Salvadore būtų ginklų krizė ir fronto surimas, pareiškė prezidentas Luis Alberto Monge.

Prezidentas žino, kad pagal konstituciją parlamento rinkimai turėtų įvykti tikrai ateinančių metų kovo mėnesį. Jis nemano, kad pravedant juos šių metų spalio ar lapkričio mėnesį, politinė padėtis pasikeistų. Prezidentas nemano, kad rinkimai baigtų tarpusavio kovas. Prezidentas yra įsitikinęs, kad iki rinkimų, maštininkai negalės už-

mesli gyventojams savo valios. Tačiau prezidentas nesipriešintų, jeigu būtų reikalo rinkimus pagreitinti. Jie galėtų būti praversti spalio ar lapkričio mėn.

Salvadora vyriausybė laukia atskrendančio popiežiaus. Jis žino, kad popiežius, paskirdamas Salvadorui naują arkivyskupą, parinko tokį dvasiškį, kuris nori galimai greičiau konflikto pabaigos. Naujas arkivyskupas ir popiežius stengsis baigti tarpusavio konfliktą ir užkirsti kelią isibrovėliams.

ASAME TĖSIAMOS MUSULMONŲ ŽUDYNES

NEW DELHI, Indija. — Buvo susidarys įspūdis, kad premjeras Indijos Gandhi kelionė į Asamo provinciją aprašins aistras ir žudynėms bus pagaliau padarytas galas.

Tačiau tikrovė visai kitokia. Nuotaišos šiek tiek aprimo, kai musulmonams buvo įskaita apiešti kaimus, miestelius ir sustinginti nurodytose kalnų vietose. Žmonės buvo priversti palikti savo mantą ir nešioti kalnus ka pakėlė. Moterys nešė savo vaikus, stūmė keliais liginis.

Antradienį paskelbtas pranešimas sako, kad praeitą savaitę Asame buvo nužudyti dar 31 musulmonas. Neatrodė, kad mūškus ir šiaurė išvartė musulmonai galės ten įsikurti, ne jiems paskirtos tuščios kalnų vietovės.

Atstovų Rūmų komiteta patvirtino paruoštą planą socialinei apšaudai sustiprinti.

Lenkijai buvo atimta privilegija nemokėti muių, ko pradžioje persekioti Solidarumo unijos veikėjus.

Izraelio parlamentas trečiadienį patvirtino Mosė Arėn gynybos ministro pareigas.

Juratė Tautvilaitė sekmadienį gros ir dainuos Naujųjų banketė.

AUSROS 100 METŲ SUKAKTIS

Naudotasi: Lietuvių Enciklopedija, M. Biržiška, Lietuvių Tautos Kelias, Kovos Metai dėl savosios spaudos ir kt.

1833 m. Mažoje Lietuvoje — Ragainėje pasirodė pirmas lietuviškai spausdintas mėnraštis — „Ausra“, skiriamas Didžiajai Lietuvai. Tokio laikraščio svarba buvo neabejotina, o ypač tais laikais, kada mūsų kraštas buvo buvęs cūrinės Rusijos pavergtas, naikinamas, kada buvo jau nuo 1864 m. uždrausta mūsų spauda, kada ji tik nelegaliai, ir knygnešių pagalba, buvo įgabenama ir platinama Lietuvoje.

Tenka tikrai apgailestauti, kad, kai palygini tas sąlygas prieš 100 metų su dabartinėmis sąlygomis Lietuvoje, atrandai daug panašumo: mūsų kraštas ir vėl pavergtas komunistinės Rusijos, lietuvių persekiojama, naikinama, laisvas žodis gali pasirodyti tik pogrindyje, ir dėl jo įtarti ar pagauti asmenys, yra persekiojami, kalinami ir siunčiami į Sibirą.

Nenuostabu tad, kad Lietuvoje — pogrindyje ir vėl išeina — „Ausra“, kurioje, kaip ir prieš 100 metų keliamas balsas prieš okupanto daromas skriaudas, tautiečių persekiojimus, jaunimas yra supažindinamas su mūsų krašto istorija, raginamas išeiti, nenuatausti ir pan.

Su šiuo straipsniu norime supažindinti skaitytojus su „Ausros“ istorija, jos turiniu, redaktoriais, bendradarbiais ir pažymėti jos įtaką mūsų tautos gyvenime.

Bandymai leisti lietuvišką laikraštį prieš 1833 m.

Mintis leisti lietuvišką laikraštį jau buvo kilusi 1822-30 metais Vilniaus universiteto lietuvių studentų slaptose draugijėle. Bet ji pasireiškė tik lenkiškais straipsniais, kai kuriomis verstomis lietuviškais dainomis lenkų laikraščiuose. Straipsniai lietuviškais reikalais buvo spausdinami lenkiškai 1832-62 m. laikraščiuose ir žurnaluose. Pirmas neįvykęs bandymas organizuoti laudžiamą skiriamą lietuvišką laikraštį siejamas su brolių Jėzumių sumanymu, kilusiu apie 1830 m. Zemaityje. Nuo to laiko pamašų sumanymų gausėjo. L. Ivinskis suredaguavo pavyzdinį „Aitvaro“ numerį. M. Akelaitis išspausdino „Teką Wi-

lenska“ laikraštyje laisą, kuriame buvo įrodinėjama, kad lietuvių kalbai kelti ir tautai žadinti iš miego yra būtina leisti lietuviškai skiriamą lietuvišką laikraštį. Jis buvo įteikęs valdžiai prašymą laikraštį leisti, bet leidimo negavo.

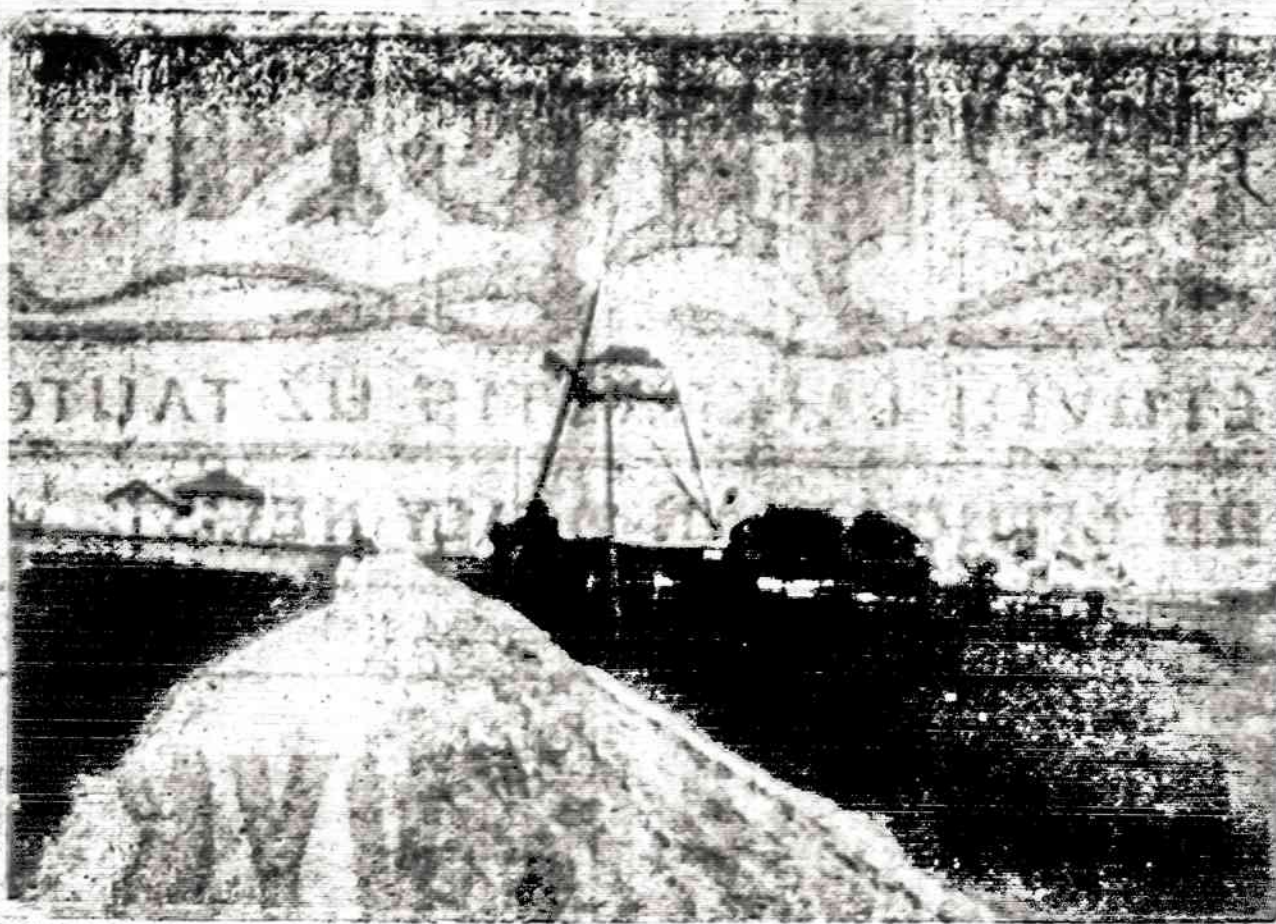
Panaikinus baudžiąvą, vis didėnis lietuviško jaunimo būrys pradėjo lankyti rusų universitetus. 1875-6 Petrapilyje buvo leidžiamas hektografuotas — „Kalvis Melagis“, kuriame rašė P. Vileišis, J. Brazaitis ir kt.

Maskvos Ausra

Maskvos lietuviai studentai 1880-81 m. buvo išleidę hektografuotą laikraštį, kuris buvo pavadintas: „Ausra“. Pasirodė keturi numeriai ir dar keli puslapiai priedo. Viso buvo atspausdinta 38 puslapiai. Laikraščio steigėjų laikomas stud. Povilonis (Pavilūnas) ar Pašukonis. Atskirame dalyje šiaip buvo formuluotas laikraščio tikslas — „Nugalėdami tankieji susieit ir pasiszeknet ape musu lezuvi ir jo gramatiką, iszduosim laiszką, kuriame kiekvienas pagal savo norą rasiz ape kalbą ir tautą lietuvių“. Ausros turinį sudarė per visus numeriusėjusi trumpa lietuvių kalbos gramatikėlė, pora straipsnelių apie rašymą, keletas liaudies dainų, keletas pakartotų iš Ivinskio kalendorių eilėraščių ir dvi pasakos. Iš bendradarbių tikrai yra žinomas dr. J. Šliūpas.

Ausra, Laikraštis, išleidžiamas per Dra. Basanavičių

Tokia antraštė 1883 m. Ragainėje pasirodė, kad ir pažymėta kovo, tik balandžio mėnesį pirmas laikraščio numeris. Iš viso buvo išleista 40 numerių, sujungtų į 29 sąsiuvmius. Pirmieji penki Ausros numeriai buvo spausdinti Albano ir Kiškos spaustuveje Ragainėje, vėliau ligi 1885 m. astunto numerio — O. v. Mauderodės, o nuo 9 numerio ligi paskutinio — J. Mikšo spaustuveje Tilžėje. Atsakomašiais redaktoriais pasirašė: J. Basanavičius, J. Mikšas, J. Šliūpas, M. Jankus ir J. Mikšas (iš eilės). Spausdinta buvo 1000 egz. Užimokėjusių prenumeratorių 1883 m. Ausra turėjo 69, 1884 m. — a. 300, 1885 — 250, 1886 — 250. Po kelis šimtus egz. buvo siunčiama atskirai per P. Kriaučiūną į Marijampolę, per Milevskį-Miglovą ir Ry-

DR. KAZYS ERINGIS

Lietuva prisikėlė ir vėl prisikels

(Nepriklausomybės paskelbimo 65-osioms metinėms)

Nepriklausomybės šventės minėjime, Cicero, IL, 1983 m. vasario 13

(Tęsinys)

Tai reikėtų padaryti net žinant, kad pirmasis prisitvymas „negaus“ atgarsio ir nebus atsakymo. Tai dera padaryti šį pusmetį, neveliau — šiais metais, visais galimais būdais supažindinant pasaulį su mūsų problemomis. Nedirbant šio darbo, nežinavimas mūsų pavergimo reikalo tolimų kraštų vyriausybės Jungtinių Tautų Tautų Tarybai pasiduos Sovietų Sąjungos spaudimui ir mūsų bylos nepalaikys. Taigi, dabar pats laikas pasiryžtiams mirti ir rinkas Jungtinių Tautų ir UNESCO indeksus ir kitus adresus šalinčius ir pradėti darbą!

Lietuvos sienų problema

Kas buvo ta 1918-1940 metų Lietuva, dėl kurios Nepriklausomybės atstatymo kovojome?

ga. Platino taip pat raseiniškis Davainis Silvestraitis, mok. P. Arminas. Knygnešiai gabenoti, rizikuodami nelegaliai per sieną. Pirmam numeriui išleisti davė M. Šernius 150 markių. Visiškai — 100 markių ir J. Basanavičius — 100 frankų (daugiau neturėjo, nes buvo be tarnybos). Norime atskirai paminėti asmenis, kurių rūpestių Ausra pasirodė, kurie ją redagavo, rūpinosi jos leidimu ir pan. (Bus daugiau)

Visų pirma ji jau buvo ne 1795 metų internacionalinė, o tautinės daugumos, lietuviško, daug kur sparciai lenkinamo, kaimo valstybė su gėdingai lenkuojančia lietuvių dvarininkija ir nežymių skaičiumi pasilikusių rusų tremtinių ir beglių, su žydų senbuviais miestuose. Naujosios Lietuvos pietinės sienos buvo toli nukeltos į šiaurę, nuo Lietuvos Brastos net iki Gardino ir Nemuno aukštupio. Rytuose Lietuvos sienos buvo toli atitrauktos nuo 1795 metų sienų į vakarus. Tas sienas pagal 1920 metų spalio 7d. Suvalkų Tautos sutartį Lietuvos užpuolimo išvakarėse pripažino Lenkija, o pagal 1920 metų liepos 12 d. sutartį ir pagal dvisalį susitarimą sienas konkrečiai išvedus, patvirtino Sovietų Sąjunga. Tačiau tas sienas ir Lenkija, ir Sovietų Sąjunga grubiausiai būdu pažeidė, sutrypdamos sudarytas sutartis.

Visi trys agresoriai, ir Lenkija, ir Vokietija, ir Sovietų Sąjunga pažėmėdamos Lietuvos valstybę savivališkai nustatinė Lietuvos sienas ir trypė aukščiausias minėtas sutartis. Užgrobus Lenkijai 1920 metais Vilnių ir jo kraštą, pasaulio valstybės buvo priverstos pripažinti Lietuvą tokia, kokia ji buvo po 1920 metų. Vakarų Vokietija pripažįsta Europos valstybėms 1938 metų sienas. Taigi ir šiuo atveju Lietuva yra su Klaipėdos kraštu, bet be Vilniaus, be daugiaamžės Lietuvos sostinės. Dabartinė lenkų tautos generacija, tėvynėje ir išeivijoje, bent tos kartos žymi dalis, nežino arba nenori žinoti savo istorijos, savo etninę žemę. Geriausių atvejų Lietuvos sostinę Vilnių daug lenkų laiko savo valstybės šiaurinė provincija arba samprotauja dar blogiau — Liublino Unijos kategorijomis. Unija buvo dviejų suverenių valstybių sąjunga. Bet lenkų unijinis egoizmas, pradžioje valstybę „Užmiršusi“ šią pamoką Lenkija 1920 metais abiem tautoms užtraukė nelaimę. Maza to, spaudoje yra dokumantuota, kad „suplevesuos lenkų vėliava virš Karaliaučiaus“ (!). Apetitas, kaip sakoma, atsiranda bevalgant.

Ir aklam aišku, kad sovietai su savo nusikaltimais ir militarizmu neišlaikys Karaliaučiaus (Konigsberge, „Kalinigrade“). Gali susiklostyti aplinkybės, kad Hitlerinio Reicho reikalių paveldėtoja — Vakarų Vokietija busimais Taikos derybose ar kitokiose diplomatinėse veiklose neapgins Vokietijos 1938 metų sienų šiame regione. Tuomet lietuvių politinės akcijos turi užkirsti Lenkijai kelią į Karaliaučius. Visa šio krašto istorija yra baltiškai lietuviška. Tai akivaizdu, pradedant vietovardžiais ir baigiant tuo, kad ne taip seniai, būtent tik čia buvo pagrindinė Lietuva — Litauen kraštas Prūsijos imperijoje. Dėdiniame Nemuno krante Lietuvos nebuvo, nes rusai laikė lietuvių tautą žuvusia. Todėl, remiantis tuo ir 1918 metų Til-

žės Deklaracija, lietuvių politinės organizacijos ir mokslo pajėgos, neimtinguodamos Vakarų Vokietijos, privalo budėti ir būti pasiruošę politiniams veiksams išvairyti sovietų kolonistus ir prijungti šią sritį prie Lietuvos. Turint visa tai omenyje, Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Lietuvos Sienų Komisija turėtų suintensyvinti darbą, nes išeivijoje būtent dabar lietuviams laikas plėtoti aktyvią Lietuvos sienų politiką, organizuojant disputus su lenkų, ukrainiečių, gudų, latvių, estų ir kt. politinėmis organizacijomis. Nedirbant šio darbo prielaima prie apsurdų, kai, pavyzdžiui, oendro likimo latviai ar kiti kartografinėse schemose Lietuvą parodo be Vilniaus krašto ar kitaip žalingai visų bendram reikalui. Nedirbant šio darbo gali būti, vaizdžiai kalbant, „nelaikas kurtis lakinti kai reikia eliti šriedžio“.

Suikiamės Apaštališkojo Sosto užtarimo

Kai dėl Lenkijos ir Lietuvos gero vardo apgynimo, tai Vasario 16-osios šventės 65-ųjų metų proga galima būtų palinkėti, kad lenkai ir lietuviai širdimi ir protu pagaliau suvoktų būtinumą nebegyventi 1920-ųjų metų Sunkioje Nuodėmėje dėl Vilniaus. Deja, katalikiškoji lenkų tauta tėvynėje ir išeivijoje ir dabar yra labai toli nuo tiesos kai kalba eina apie etnines lenkų žemes, apie lenkų etninę

sieną su Lietuva. Reikia stebėtis ir apgailestauti, kad lenkų šaklėjime taip daug melo, netiesos ir iškreiptos tiesos, kai kalbama apie Vilnių, jo kraštą ir Lietuvą. Ir dabar lenkų tautą „nežino“ ir nenori žinoti, o gal ir iš tikrųjų daug kas nežino, kad Vilnius yra Lietuvos daugiamžė sostinė. Lenkai nežino, kad 1529 metų minėtas Lietuvos statutas ir daug kitų vėlesnių aktų iki pat 1940 metų neleidė lenkam kurtis Lietuvoje, nors po Unijos daug buvo ginčų šiuo klausimu. Net lietuvis nuotakos, ištekejė už lenkų, negalėjo turėti nuosavybės Lietuvoje. Tik po 1863 metų sukilimo ir po 1920 metų okupacijos daugiau atsirado ateivių ir okupantų. Naujoji politinė situacija taip sunkiai mūsų tėvynės gydo didžiosios skriaudos žaizdas. Užtenka lenkui atvykus į Vilnių pasakyti ar lietuviui viešinti Lenkijoje išgirsti, kad „z Litwinami my sią nie Liczymy“ (mes — suprasdami lenkai — su lietuviais nesiskaitome), kad atsivertę istorinio blogio žaizda. Lietuviai šiuo atveju tuojau reaguoja, kaip kamerionas, užgautas stygos garso. Tik laikas ir pastaruoju metu Apaštališkasis Šostas kiek sušvelnino padėtį. Dabar Vilniuje daugėja nuosirdžių svečių iš Lenkijos. Tik lietuvis pradžiugės vis klausia savęs ar tikrai „tos, pavienės kregždės praeisauja Laiminga Pavasari“?

(Bus daugiau)

SVEIKINAME NAUJENAS, SULAUKUSIAS 69 METŲ SUKAKTĮ

ST. ANTHONY

Federal Savings and Loan Association
JOSEPH F. GRIBAUSKAS

Executive Secretary

1447 South 49th Court, Cicero, Illinois 60650
656-6330 — 242-4395 (Chicago)

10 South 660 Route 83, Willowbrook, Illinois 60521 — 789-0777

MEMBER FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORP.
WASHINGTON, D.C.

SVEIKINAME NAUJENAS,

mininčias savo 69 metų sukaktį.

Linkime joms ir ateityje skelbti tikslas žinias apie lietuvių gyvenimą, kaip jos jās skelbė iki šio meto, kad visi, pažindami gyvenimo tikrovę, galėtume būti naudingi gimtiniam savo kraštui ir Lietuvos laisvės siekiančioms organizacijoms.

Povilas P. Dargis ir Gertrūda Dargienė

(SLA prezidentas)

Sveikiname Naujienas

už drąsą kelti viešumon visuomeninio gyvenimo negeroves, kad galėtume visi vieningai siekti Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės. Linkime Naujienoms geriausios sėkmės.

BIRUTĖ ir KLAUDIJUS
PUMPUTIS

4514 So. Talman Avenue
Chicago, IL 60632. Tel. 927-3559

SVEIKINAME NAUJENAS

mininčias savo 69 metų sukaktį. Linkiu Naujienoms ir visiems naujieniečiams reikalingos energijos stovėti Lietuvos reikalių srityje ir atkakliai ginti lietuvių tautos laisvę, kaip ją gynė iki šio meto.

Dr. C. K. BOBELIS

Plastykų ir Šlapimo takų chirurgija
3025 Central Avenue
St. Petersburg, Florida 33710
Tel.: (813) 321-4200

Bolševikų siautėjimas Merkinės apylinkėse

ANTRASIS PIRČIUPIS

(Iš Aušros Nr. 31 — Tėsinys)

To negalima pamiršti!

Taip trumpai nupasakoja savo pergyvenimus žmogus, kuris praėjo sunkių kančių kelius kartu su nukentėjusiu 1944 m. Merkinės apylinkės kaimų areštuotais žmonėmis. Smulkiau aprašyti tokius pergyvenimus būtų galima naudoti daug popieriaus.

Tačiau, šiandien mes privalome apie tai žinoti, turime išsiaiškinti kiekvieno Lietuvos kaimo gyventojų likimą. Juk žmonės žuvo, kentėjo baisias fizines bei moralines kančias. Ir už ką? Kuo jie nusikalto? O jei ir buvo kuo nusikalta, kas davė būdams teisę šaudyti, konfiskuoti žmonių turtą, deginti jų namus, krenti Sibiro bei teismo sprendimo?

1944 m. pabaigoje — 1945 m. pradžioje Merkinės apylinkėse nebuvo nė vieno besislapstančio ginkluoto lietuvių. Partizanų veiklos nebuvo jokių žymių. Šis veikimas pasireiškė tik po to, kai rusai nesiliovė terorizavę

šios apylinkės, kaip ir visoje Lietuvoje.

Šiandien drąsiai tvirtiname, kad Pirčiupio tragedija, kurios kaltininkai yra vokiečiai, savo žiaurumu nepraalenkia Klepočių, Lėdų ir kitų kaimų tragedijos, dėl kurios kalti rusai. Tai jie 1944 m. gruodžio 24 d. šaudė nekaltus žmones, naikino jų turimą, ir jokių kaltinimų areštavo, o vėliau ištrėmė iš savo gimtųjų pastogių daugelį tų, kurie tą dieną buvo išvengę mirties.

Netoli nuo nukentėjusių kaimų yra Raitininkų apylinkė (Alytaus raj.). Iš čia kiles rašytojas J. Butėnas, respublikos valdžios atstovas Al. Drobnys. Abu komunistai, abu save laiko dideliais patriotais. Tačiau, kai šalia gimtinės tekėjo nekaltas kaimynų kraujas, kai jų giminės raudėjo, palikdami savo kraštą, abu tylėjo. Tylėjo šie „patriotai“ ir tada, kai negausios šeimos po Stalino mirties grįžo iš Sibiro ir bandė atkurti savo sodybas gimtuose kaimuo-

V. ŠVARIENĖ

JURATĖ IR KASTYTIS

se, o jiems buvo atsakyta ir liepta daugiau čia nesirodyti. Tylūs „patriotai“, kai greit Lietuva minės tos žiaurios tragedijos 40-metį. Gal Drobnys ir Butėnas čia niekad nesilankė? Gal jie apie Klepočių ir kitų kaimų tragediją nieko nežino? O, kaip gerai jie žino! Jiems buvo papasakota. Tad kodėl jie negali apie šią tragediją paskelbti, pareikalauti, kad būtų išaiškinti žudikai ir atitinkamai nubausti? Ko iš jų galima tikėtis? Kokį atsaką jie gali duoti? Greičiausia tokį patį, kaip buvęs Varėnos raj. partijos sekretorius Kalcys: „Čia ne mums spręsti. Yra sąjunginė valdžia, ji viską tvarko!“

Taip, sąjunginė valdžia reikalauja, kad JAV išduotų iki šiol nenubaistus Pirčiupio, Baltarusijos kaimų bei kitų tragedijų kaltininkus. Teisingas reikalavimas. Tad mes reikalaujame, kad TSRS valdžia ištirtų 1944-1945 m. Merkinės apylinkės čia paminėtus įvykius, išaiškintų kaltininkus ir juos nubaustų.

1940 m. TSRS visam pasauliui gyrėsi, kad Stalinas, viso pasaulio darbo žmonių vadas, Raudonosios Armijos dėka išvadavo Lietuvos liaudį iš buržuazinės priespaudos. Tada Lietuvos liaudis neteko daugiau negu 70.000 savo tautiečių. 1941 metais Hitleris su savo divizijomis užplūdo Lietuvą. Jis taip pat gyrėsi išvadavęs Lietuvą iš bolševikų vergijos. Tada Lietuva neteko kone 100.000 gyventojų. O kai Stalinas pasigyrė 1944 m. išvadavęs Lietuvą nuo fašistinio siaubo, šiandien dar nėra su-

skaičiuoti Lietuvos nuostoliai, nes jie tūbeaga ir mūsų dienomis, nors ir ne taip sparčiai kaip 1944-1950 m.

Kas būtų su lietuviiais, jei dar kas nors užsigeistų juos „vaduoti“? Gana tokių „vadavimų“!

Lietuvos kino studija sukūrė meninį filmą „Faktas“ apie 1944 m. birželio 3 d. vokiečių įvykdytą smurtą Dzukijos kaimo Pirčiupyje. Šio filmo premjeros proga „Tiesa“ 1982 m. vasario 19 d. numeryje išspausdino Zeferino Jonučio mintis. Autorius rašo: „Filmas — paminklas. Bet tai — ne apie mirtį kūriny. Apie mano ir tavo dabartį bei ateitį...“ Pacituosime dar keletą žurnalisto komentarus, kur jis kalba apie filmo demonstravimą tarptautiniame kino festivalyje Kanuose: „Konkursinėje kino filmų peržiūroje režisieriui skirta atskira ložė. Jei, pasibaigus filmui, salėje pasigirsta ne vienas kitas užprašytas ar nusamdytas pliaukštelėjimas, o audringi plojimai — įjungiami galingi prožektoriai ir nukreipti į režisieriaus ložę. Nėra aplodismentų, nebus prožektorių, režisierius paliekamas tamsoje nežinioje. Jaudinosioje ložėje ir Almantas Griškevičius. Salė filmą žiūrėjo labai tyliai. Pasibaigus — jokių aplodismentų. Salė atsistojo ir tylėjo. Kaip galima ploti pelenams, kuriais paverstas žmogus ir žmogiskumas!...“

Stovi publika ir tyli. Ploti negalima. Bet neploti irgi negalima, nebus režisierių pagerbiančio ženklo. Nežinia, kas pažeidė

auslų griežtą ritualą, bet staiga plykstelėjo prožektoriaus šviesa, nušviendamos režisieriaus ložę, sugrąžindė plojimų audrą. Plojo ne mirčiai, ne pelenams, o meno kūrinio įtaigai, žmogiskajai atmintinai...“

„Spaudos konferencijoje prie Griškevičiaus priėjo du prancūzai. Ne tiek klausė, kiek pagerbė filmą, pasakydami režisieriui:

— Mes nežinojome apie jūsų Pirčiupius, bet mes žinojome apie mūsų kaimo Oraduro toki patį tragiską likimą. Teisingai padarėte, neleiddami, kad pelenai užželtų užmirimo vėlela.“

Vokietijos Federatyvinės respublikos atstovas pranešė, kad filmas — taisyklina vokiečių kalba ir teisinga pažinimą Hitlerio kareivius, kur ne kiekvienas vokiečių parodėtas nacistu.

Žmogus, atstovaujantis JAV kino spaudai, mandagiai priekaišlavo:

— Ponas režisieriau, jūs toks, kaip man atrodo, švelnus žmogus, o sukūrėte šioki žiaurų kūrinių?...

— Tų žiaurumų autorius — ne aš. — atsakė Almantas Griškevičius...“

Toliau Jonutis baigia taip: „Zervynose prisimėna, ir visame pasaulyje prisimėna, ir sako, kad reikia atminimo.“

Mums sako: senatis, praėjo daug metų... „Kas seną prisimėna — akį rauti!“

„Liaudies išmintis pataria pamiršti, kas praėjo. Tačiau tai patį išmintis, pratesta, iki galo užbaigia: „Kas sena pamiršta — raut akį!“

Išmintinga ta liaudies išmintis: ko nereikia — neprisiminti; ko negalima pamiršti — jokių būdu nepamiršk! Nes akį bran-

gindamas, visą galvą prarasi. Žmogaus jausmai, psichologija, intelektas — nepraieinantys dalykai, tos žmogiskosios kategorijos siekda nebūna praėityje. Kaimo sunaikinimas niekada nebus praėities faktas.

Šitai kalba filmas „Faktas“.

KALBOS KAMPĖLIS

Pastatymas — padėtis, laikysena

Kartais po koncerto išgirstame tokius atsiliepimus apie dainininką: jo blogas balsas pastatymas, jis turi blogą mokyklą. Ką reiškia pastatyti balsą? Argi dainavimo mokytojas stato balsą? Jis moko taisyklingai dainuoti — balsą lavina, formuoja. Taigi, reik sakyti ne balso pastatymas, bet balsas formavimas. Be to, balsas pastatymas yra vertinys, todėl nevertotinas.

Kitais atvejais, pvz.: namo pastatymas, tilto pastatymas ir kt. yra vartojami, bet balsą pastatyti, lyg koki daiktą, nevertotina. Balsą galima tik formuoti, lavinti.

Dažnai žodį — pastatymas vartojame ten, kur jis visai nereikalingas. Vilniaus pilies legendos pastatyme daug gražių melodijų. Ne pastatyme yra daug gražių melodijų, bet Vilniaus pilies legendoj. (Vilniaus pilies legendoj yra daug gražių melodijų).

Arba ir vėl: jis pastatė klausimą ir reikėjo atsakyti. Taigi, klausimą nestatome, bet patel-

gyvenimą teigiantis kino meno kūrinys.“

Labai teisingos mintys. Tačiau dar pridurkime. Prancūzai nežinojo Pirčiupio. Taip pat jo nežinojo daugelis kitų tautų. Jie žinojo savas kančias. Jų labai gerai prisimėna. Deja, ne daug kas iš lietuvių žino apie tų pačių 1944 metų smurtą Merkinės apylinkės kaimuose. Jo autoriai — rusai. To nežino gal ir Z. Jonutis, taip pat ir kiti filmo „Faktas“ kūrėjai. Mes jiems tai primename. Visiems primename, kad „visos savo galvos neprarasime“.

1984 metais sukaktis mes paminėsime tinkamai, nes to iš mūsų reikalauja dabartis ir ateitis.

Grupė džiukų

klame, klausiamo. (Kai kas sako — iškelti klausimą).

Iš mokyklos laiko prisimename, kada sakydavome: mokytojas pastatė dvejatą. Bet ar mokytojas statė tą dvejatą? Žinoma, ne. Jis parašė tą dvejatą

Prisimenu Lietuvoj, kada dalyvavome sporte, visuomet sakydavom: pastatė disko metimą pastatė 100 m. bėgimo naują Lietuvos rekordą. Taigi visus tuos rekordus ne statėme, o tik rėjome pasiekti: pasiekė disko, ar 100 m. bėgimo rekordą.

Antanas Tamulynas

NEUŽMIRSIU!

Pamylėjau, jos skaisčių grožį Ir mylėsiu amžinai, Veiduose jos žydi rožės, Akyse melsvi linai.

Ji — kaip mėta ir kaip rūta, Kaip dūdelio radasta, Mano mylima mergelė Tokia nuostabi, keista.

Pasakiau jai meilų žodį, Pasijūri, nežinai — Ar veiduose liepsnos aguonos, Ar žvilgsny banguos linai?

Tegul žydi skaisčios rožės, Akyse — melsvi linai; Aš myliu jos tyrą grožį Ir mylėsiu amžinai...

Petras Babickas

NENORI DAUGIAU TOKIŲ

— Tamsta sakai, jog norėtu-mei gauti pas mus darbo? O ką moki dirbti?

— Atvirai pasakius, — nieko. — Labai gaia, bet mes negalime tamstos pasamdyti. Nes, deja, jau turime šešis panašius darbininkus.

KAS JAM PATIKTŲ

Dėdė pasodina Antaniuką ant kelių ir sako:

— Tave asilu pajodinėsiu.

Pabuvęs klausia:

— Kaip patiko asilu joti?

— Patiko, bet norėčiau pajoti ant tikro asilo.

Sveikiname NAUJIENAS,

mininčias savo 69 metų sukaktį,

ir linkime redakcijai bei administracijai

sėkmės ir ištvermės.

Antanas, Antanina,

Vitas, Elena, Kristina,

Povilas ir Kim Vilimai

3400 So. Lituanica Ave., Chicago, Illinois

Tel.: 376-5996 arba 376-1882

Lietuvių dienraštį „NAUJIENAS“

69 metų sukakties proga

REDAKCIJĄ, LEIDĖJUS, ADMINISTRACIJĄ

ir VISĄ PERSONALĄ

nuoširdžiai sveikina

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE

Pildomoji Taryba:

Povilas P. Dargis, Prezidentas

Aleksandras Chaplikas, Viceprez.

Genovaitė Meiliūnienė, Sekretorė

Euphrosine Mikuzis, Išdavininkė

Christine Austin, Izdo Globėja

Josephine Miller, Izdo Globėja

Vytautas P. Dargis, MD, Dr. Kvotėjas

Norintieji tapti SLA nariais, prašomi rašyti:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 W. 30th Street

New York, NY 10001

Tel. (212) 563-2210

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MAISTAS IŠ EUROPOS SANDELJŲ

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių

MARIJA NOREIKIENĖ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737

V. MILANTINAS

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• REPEATING INFILDOMI RECEPTAI • PAMIRŠTAM KAT BALTUMYNAM • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šokiadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakara.

Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

Dr. KURBAN, B.S., Registruotas vaistinėjas

Tel. 476-2206

KVIEČIAME Į NAUJIENŲ

BANKETA

NAUJIENŲ 69 M. SUKAKČIAI PAMINĖTI

Sekmadienį, š.m. kovo 6 dieną

MARTINIQUE SALEJE

2500 W. 94th Street

Evergreen Park, Illinois

• DAINOS

• SVEIKINIMAI

• VAKARIENĖ IR GERIMAI

• ŠOKIAI

Pradžia 5 val. popiet — Įėjimas \$20.

BANKETĄ RUOŠIA

NAUJIENOS

Vietas prašome rezervuoti iš anksto

1739 SO. HALSTED STREET,

CHICAGO, ILLINOIS 60608

arba telefonu 421-6100

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily, Except Sunday, Monday and Holidays

by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.

1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608 Telephone 421-4100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS, USPS 37494000

As of January 1, 1980		metams	\$40.00
Subscription Rates:		pusei metų	\$22.00
		trims mėnesiams	\$15.00
		vienam mėnesiui	\$4.00
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per six months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$22.00 per six months, \$12.00 per three months. Canada \$45.00 per year; other countries \$48.00 per year.			
25 cents per copy			
Nuo sausio pirmos dienos			
Dienraščio kainos:			
Chicagoje ir priemiestiuose:			
metams	\$45.00		
pusei metų	\$24.00		
trims mėnesiams	\$12.00		
vienam mėnesiui	\$5.00		
Kitose JAV vietose:			
Naujienuose: metams \$45.00 pusei metų \$24.00 viena mėnesiui \$5.00			
Užsieniuose: metams \$48.00 pusei metų \$26.00			
Naujienuose: metams \$45.00 pusei metų \$24.00 trims mėnesiams \$12.00 viena mėnesiui \$5.00			
Kitose JAV vietose: metams \$48.00 pusei metų \$26.00 trims mėnesiams \$12.00 viena mėnesiui \$5.00			

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais — iki 12 val.

Lietuvos alksnyuose paleido nuplikytą paukštę

Vanda Stonienė, Vilniuje išmokyta kudyti, iškudakino rašinį apie lietuviškos knygos riterį. Ji yra ištikinusi, jog tai yra pats didžiausias josios kiaušinis, todėl ir ryžosi kudyti ne tik pat pačioje pavergtėje Lietuvoje, bet ir nusprendė pasiekti Ameriką. Ji užsiminė, kad josios balsas būtų išgirstas ir užsienyje. Svarbiausia, kad josios kudykimo girdėtų Amerikos lietuviai.

Padangės josios yra iškeltas Levas Vladimirovas. Jam 1912 m. vasario 27 dieną buvo pramuštas lukštas Telšiuose. Apie 15 metų po motinos sparnais jis lesinėjo smėlį purvinuose Telšių kiemose, o kai pakėlė galvą, tai Vladimirovai, sekdami telšiškių lietuvių paprotį, nutarė viščiuką leisti į mokslą. Pasirinko šilutę, nes telšiškiai šnekėjo, kad šilutėje mokslas yra moksliskesnis, negu pačių Telšių, Šiaulių ar net Kauno gimnazijose. Jis baigė šilutės gimnaziją 1932 metais.

Leonas, vėliau pavirtęs į liūtą ir pasivadinęs Levu Vladimirovu, įstojo į Kauno universitetą. Jis žinojo, kad, be lietuvių kalbos, didžiausiu Lietuvos praeities šaltiniu yra lietuviškoji knyga, todėl jis ryžosi pastudijuoti senas lietuviškas knygas, jam parūpo ty knygų lietuviškos bibliotekos ir lietuviškų knygų autoriai. Jam, aišku, teko susipažinti ir su profesoriumi Vaclovo Biržiška, senos lietuviškos knygos istoriku ir tuo metu geriausiu lietuviškų bibliotekų žinovu. Vaclovas Biržiška buvo ne vienas. Jis turėjo du brolius — Mykolą ir Viktorą. Abu taip pat domėjosi tais pačiais dalykais, kuriais domėjosi ir Vaclovas.

Giliausią pėdą kultūriniam Lietuvos gyvenime įspaudė Vaclovas Biržiška. Kiti du broliai tikrai papildė Vaclovo dirbamą darbą. Jis peržiūrėjo ir gana giliai išstudijavo ne tik Lietuvos istorijos šaltinius, bet ir gana tiksliai svarbesnius dalykus aprašė. Pats didžiausias jo darbas yra trijų tomų "Aleksandrynas". Vėliau seka du tomai "Senųjų lietuviškų knygų istorijos". Yra visa eilė straipsnių, brošiūrų ir knygų, ne tik paruoštų, bet ir iš-

leistų, bet du minėti darbai yra patys didžiausieji ir vertingiausi. Kiekvienas Amerikos lietuvis, baigęs aukštus mokslus ar jų nebaigęs, savo knygų lentynėje turi šiuos Vaclovo Biržiškos tomus. Kiekvienas žino, jog tai yra pats didžiausias Lietuvos praeities pamatas. Čikagone užvažiuojantieji protingi žmonės užsėda į lietuvių Tautinės kapinės, susiranda Biržiškų juodo granito paminklą ir nusilenkia didžiausiam lietuviui.

Tuo tarpu Vanda Stonienė, kudakuojanti apie Levą Vladimirovą parašytą "Knygos istoriją", rado reikalo parašyti straipsnį apie "Knygos riterį".

Vaclovas Biržiška, pamatęs, kaip komunistai, išbrovę jėgą į Lietuvą, vagia svarbiausius lietuvių praeities dokumentus ne tik iš Vilniaus, bet ir iš Biržų, Kėdainių, Raseinių, Telšių, Plungės, Kauno bei kitų bibliotekų, susidėjo svarbesnius savo užrašus ir išvažiavo į Vakarus. Jam pavyko tik toli į Vakarus nukeliauti, kad čekistai ranka negalėtų jo pasiekti. Pakeliu jie jį lankė senus Vokietijos, Belgijos ir Prancūzijos knygynus, papildydami žinias apie buvusius lietuvius inteligentus, tuo tarpu Levas Vladimirovas pasiliko rusų pavergtėje Lietuvoje.

Ne visi Lietuvoje rusai sukomunistėjo, kaip ne visi rusai sukomunistėjo pačioje Rusijoje. Vladimirovas savo žinias papildė Maskvoje ir Leningrade, kur jis baigė specialų Krupskajos vardo institutą.

Sovietų valdžia, žinioms papildyti, jį buvo atsiuntusi į Jungtines Tautas, kad jis susipažintų su tarptautinės organizacijos bibliotekomis, o vėliau galėtų jas pritaikyti Krupskajos instituto įkaltomis taisyklėmis lietuvių tautos istorijai klastoti. Po Šarmaitio ir Žiugždos, šiandien Levas Vladimirovas yra pats didžiausias lietuvių tautos praeities klastotojas.

Vladimirovas žino, kaip iš Lietuvos bibliotekų buvo išrinktos visos Lietuvos praeitį liečiančios knygos. Jis žino, kiek egzempliorių buvo pasiųsta į Minską, Maskvą, ir kaip likusieji egzemplioriai buvo sunaikinti, paversti į popieriaus pulpą. Jam žinomi visi nesusižadantieji, kurie rinko senas knygas Amerikoje ir siuntė į Lietuvą; tos knygos lietuviškų bibliotekų nepasiekė.

Išrinktos lietuviškos knygos iš lietuviškų knygynų ir bibliotekų, buvo išvalytos visos Rusijoje ir rusų komunistų pavergtuose kraštuose leidžiamos enciklopedijos ir vadovėliai. Pačioje Rusijoje ir Lietuvoje baigusieji aukštesnes mokyklas vyrai ir moterys buvo akli. Jie neturėjo progos prieiti prie tikrų istorijos šaltinių. Jie buvo apmokyti iš iškarpytų enciklopedijų ir vadovėlių. Nėra ko stebėtis, kad Amerikon pas lietuvius buvo siunčiami šiaurės rėčių valdovai sevrukai ir "daugiau" už laisvojo pasaulio lietuvius žinantieji pranskevičiai.

Jeigu Vanda Stonienė galėjo parašyti "Knygos riterį", visai nepamindama Vaclovo Biržiškos vardo, tai Amerikon atsiųstieji "daugiau žinantieji" gali tvirtinti, kad Stalinas su Budionu vadovavo "žygiui į Vakarus". Yra pagrindo manyti, kad Levo Vladimirovo paruošta "Knygos istorija", apimanti 1940-80 metų lietuviškos knygos istoriją, taip pat nepamindama Vaclovo Biržiškos vardo, nes tame laikotarpyje jo knygos Lietuvoje nebuvo leidžiamos. Vladimirovo įtaka knygoms cenzūroti ir leisti buvo didesnė, negu bet kurio kito Maskvos imperizmo tarnaujančio rusio.

Vanda Stonienė užkudakino, bet josios padėtą kiaušini Amerikos lietuvių tarpe rita Vokietijoje leidžiamas "Nemuno kraštas", redaguojamas Hans Masalskio. Kiekvienas "Nemuno krašto" puslapis yra specialiai parinktas, kad užsienio lietuviai būtų akli, nieko nematytų ir nieko negirdėtų.

VL. BAKUNAS

PASTABOS IŠ TOLO

(Tęsinys)

Kursuoja čia (berods ir Čikagoje, Clevelande, net Washingtone) lietuvių tarpe gandai, kad "svarstomas" (kieno?) planas raginti desertuoti lietuvius (taip pat latvius ir estus), tarnaujančius sovietinės armijos daliniuose, prižiūrinčiuose "tvarką" Afganistane. Kalba, kad jau dabai Pakistane esą dvylika lietuvių sovietinės kariuomenės desertyrų ir belaisvių. Kokia jų teisi, bent jau pagal tarptautinio Raudonojo Kryžiaus chartą, padėtis?

Kol išgirsime daugiau kaip išvilioti lietuvius iš sovietinės kariuomenės Afganistane, šiuo metu turime visai tikrai atvejį: jau kuris laikas tarptautinio Raudonojo Kryžiaus pastangų dėka, iš Pakistano į Šveicariją yra atgabentas ir ten (Šveicarijoje) internuotas vienas lietuvis kareivis Rimas Burba — karolo belaisvio titulu (ne desertyras), patekęs Afganistano partizanų belaisvėn. Čia Los Angeles, teko girdėti vieno lietuvių veikėjo tuo reikalu labai pripratę pasiskųsti dėl to karo belaisvio Šveicarijoje ir neabejojau, kad jis tikrai žino ką kalba, nes tai buvo BALFo pirmininkas Vl. Paziūra, kuris mudviem besikalbant pabrėžė, kad šį reikalą (lietuvių — sovietinio karinio afganu belaisvio) reikala yra susirūpinusi BALFo pirmininkė ponija M. Rudienė, kuri neseniai net buvo auskridusi į Šveicariją ir ten kalbėjosi, to

lietuvių reikalą, su labai aukštais Šveicarijos valdžios pareigūnais.

S. m. birželio mėn. 19 d. Los Angeles (lietuvių) Šv. Kazimiero parapija rengia savo (parapijos lietuvių) dieną, kurios programa bus vykdoma parapijos patalpose ir "už kampo" esančioje Marchall High gimnazijos dideleje auditorijoje (šioje salėje jau daug metų vyksta net Vasario 16-tosios minėjimai). Buvo skelbiama, kad šiemet (birželio 19 d.) toje parapijoje Lietuvių Dienos programoje dalyvaus (be kitų) solistė Karen Vidžiūnienė, iš Arizonos, ir kagietis solistas Alg. Brazis. Dabar esu patyręs, iš pirmųjų, prėjau J. Kučingio šaltinių, kad solistas Alg. Brazis šitame koncerte negalės dalyvauti, dėl to, kad turi kitų svarbių išpareigojimų tą dieną, ten pat Čikagoje. Keičiant programą, jo vietoje pasirodys jungtinis Šv. Kazimiero parapijos choras su jaunimo ansamblio "Spindulio" choru, vadovaujamas naujojo parapijos vargonininko muz. Al. Jurgučio. Šio jungtinio choro dainuos bus iš šių metų vasarą Čikagoje (birželio 25—liepos 3 d.) įvykstančios VII-tosios JAV ir Kanados Lietuvių Dainų Šventės repertuaro. Bus proga pasiklausyti dainų, kurių daugelis vėliau negirdės, nes labai ir labai nedaug kas iš Los Angeles ir Čikagos (ta dainų šventės proga) galės nuvykti.

Bet, man atrodo, kad pagrindin-

gins dėmesys šios mūsų parapijos šventės programoje (birželio 19 d.) bus skiriamas solistei Karen Vidžiūnienėi, iš Arizonos, kuri čia, taip pat parapijos šventėje, mūsų publiką žavėjo prieš kelerius metus. Buvo tai koncertas, kokio čia nebuvo buvę. Nežinrnt, kad koncerto metu, ant stalų buvo pridėta valgių ir gėrimų, kas paprastai trukdo (dėl lėkščių ir peilių šaukštų tarškinimo) publikos nusiteikimą. Karen Vidžiūnienė dainuojant salėje buvo tokia tylia, kad gėlai išgirsti net musės skridimą per salę, bet, rodos, ir to nebuvo. Ovacijos solistei Karen buvo iki tol čia negirdėto lygio, nežinrnt, kad mes čia turime gerų solisčių "savų" ir girdėjome daugelį kitų, iš kitų miestų ir kraštų. Karen savo balsu ir jos išlaviniu (be abejo, geros mokyklos — konservatorijos) nustelbė viską, ką solo dainavime iki tol čia buvome girdėję.

Taigi, artėjant, net iš tolimos, birželio 19-tos dienos mūsų parapijos Lietuvių Dienai, visas dėmesys, esu tikras, kryptas į jaunos amerikietės, su lietuviška pavarde (pagal vedybas) Karen Vidžiūnienės pasirodymą, kas, neabejoju, sukels nemažą ni publikos entuziazmą ir jos balsu pasigėrėjimą, negu tai buvo čia prieš kelerius metus.

Gera, kad iš okupuotos Lietuvos čia atvyksta koks nors giminė, svogeris ir t. t. ir t. t. Bet būkime atsargūs, kai savo artimiesiems iš okupuotos Lietuvos norime parodyti "savo" kraštą, sakysime Kaliforniją arba net boliaū už jos ribų. Kaip ir taisyklė — atvykstantieji iš kitur (užsienio) mano, kad jų giminės ar šviestusieji draugai, labai lengvai gali juos "pavežinti" net į Meksiką, čia, Kalifornijoje, mūsų Ameriką ir Meksiką skiriant labai siauru valstybinės sienos ruožu, kurio stambiausi pasienio centrai yra mūsų (Amerikos) pusėje San Diego miestas, o Meksikos pusėje — Tijuana. Per metus iš Amerikos pusės į Tijuana pervaziuoja milijonai turistų, pasidaryti "kitame krašte" (Meksikoje), Tijuana mieste (dabar jau virš vieno milijono gyventojų, kuriame gyvenimas, palyginus su mūsų pusėje pereinamuoju punktu San Diego — skirtingas (blogąja prasme) kaip diena ir naktis. (Bus daugiau)

— Buvęs CIA agentas Edward P. Wilson turės aiškintis teisme dėl kitų nusikaltimų. Anksčiau buvo kaltinamas pristatymu ginklų Libijai.

JUOZAS SVAISTAS

ELDORADO

(Tęsinys)

— Tai tavo sūnus. Kaip tau patinka? Matei, koks panašus į tave? Kaip lašas vandens į lašą. Tuo tarpu aš jam nieko nesakiau, kad tu esi jo tėvas. Arba, kitaip sakant, kad jojo tėvas tebėra gyvas dar...

Tvirbutas pasijutė parbloktas. Visiškai apstulbęs tylėjo. Jokio žodžio neįstengė surasti, kad ką nors tuojau atsakyti. Jį pritrūkė neišvengiamai ir sunkiai įvykdoma atsakomybė. Drauge pašoko ir džiaugsmas. Džiaugėsi, kad nėra ir nebuvo praradęs vyriško pajėgumo. Iš karto atpalaidavo nuo skaudžiausiai įžeidžiančio pasmerkimo. Dabar visai aišku tapo, kad ne jo čia kaltė, jei šeima nedaugėjo. Dėl to smagu pasitenkinimu išliko apsmukusi vyriška savigarbą ir pasididžiavimas. Šiuo momentu jis beveik neabejojo, kad ir Billy jo sūnus. Tik vis dėlto kokia klaidi painiava staiga susinarijo apie jį. Kaip visa tai dabar sklandžiai, be didesnio savos šeimos sukrėtimo, be skandalingos viešumos, apgalet? Prieš jį atsistojo rūsti nuoga tikrybė. Be jokio pasigalėjimo veržėsi ji garsiai prabilti.

— O šis, Peter, ko stovi dabar? Tau gal labai keista, kaip aš nradau tave? Vėliau apie tai. Duok dabar pasiūlyti, pakankamai į tave pasiūlyti. Gal nebeteks daugiau...

— Kodėl taip manai? — tolimu aidu atsiliepė jo žodžiai.

— Aš geriausiai manau, bet ką tu dabar pasakysi?

— Aš... Na, ką gi aš? Taip staiga, taip netikėtai...

— Ai, Peter, Peter... Tu mano mylimiausias ir pirmasai mano gyvenimo pavasario džiaugsmas.

Jos balsas pasidarė graudus. Išankintu ilgesiu suskambo jame palaidotos viltys, laimės sutemos.

— Kiek iau metų! Ir kaip visa tai toli, toli... Bet tu, turbūt, atsimeni dar ką? Atsimeni: San Francisco, tu Navy first sergeant, puikus karys. Jūsų laivynas Pacific ocean puola japonus, bet tau sekasi. Tu vis uoste apmokai naujokus. Kai tik laisvas, tuojau skubi pas mane. Mes džiaugiamės ir apšvaigdami gaudom savo laimę. Pasakam ir tau tēko išplaukti... Bet kokie melūs laišukai... Aš jų laukdavau, kaip ligonis sveikatos. Daug žadėjai... Oi kaip daug esi tu man pažadėjęs. Ir staiga nutruko viskas. Beveik iki šios dienos. Pamanyk, Peter... Aš tikrai pagalvodavau, kad tu žuvis.

Tvirbutas nusitvėrė paskutinį žodį ir tarytum atsigavo. Jis pradėjo kurti.

— Tavo mintis visai teisinga buvo. Aš vos ne-vos išlikau gyvas. Pačiu fantastiškiausiu būdu. Mūsų laivą sutorpedavo japonai. Vienas iš paskutiniųjų atsidūriau vandenyje. Ilgai kamavau, netekau sąmonės. Kai atsipeikėjau ligoninėje, nė

vieno savo daikto neberadau. Dingo ir tavo adresas... Be to, aš ir atmintį buvau praradęs.

— Vargšas... Dabar pasakyk tu man, Peter, visai atvirai: ar jau buvai vedęs, kai mane pažinai, ar vėliau vedei?

Toks staigus ir netikėtas klausimas vėl užčiupė jam burną. Pradėjo blaškytis ir mikėtioti.

— Na... kaip čia pasakius... Jeigu juridiškai žiūrėti, taip, vedęs. Bet aš turėjau jau išskirti ir bylą, galima sakyti, buvo pradėta jau.

— O kaip dabar? Tebegyveni su ta pačia?

— Nnn... tuo tarpu. Kitos išeities nebebuvo. Smarkiai padvelkė pabirusio rudens šalna, nenuoširdumu. Jautriausiai pajuto ji. Paskutinis paguodos žiedas tos šalnos buvo pakastas. Todėl ji visai šaltai ir griežtai pasakė:

— Bet štai, Peter, dabartis ir, aišku, ateitis, Jack, kaip matai, auga. Jau daug visa ko reikia. Dar daugiau reikės. Aš nēgalu juk viena ištesėti.

— Na žinoma! Savaimė suprantama!

— Vadinasi, tu prisidedi? Be teismo sutarkysim šitą reikalą?

— Žinoma!

— Labai malonu man, Peter. Aš taip ir maniau. Visada pasitikėjau tavimi...

Tvirbutas dar stipriau patvirtino:

— Kitaip nebūti negali! Jack mano sūnus. Jis turi užaugti ir mokslą gauti, kaip pridera. Jis bus šviesus, fain vyras...

Staiga nutilo. Po valandėlės, tarytum apsigalvojęs, pridėjo:

— Tuo tarpu nieko nepasakok tu jam apie jo tėvą. Tegū sau pasilieka kaip buvo, vadinasi, žuvis... Ateis laikas, kada gražiai, iškilmingai visa tai bus atskleista.

Atsivėikino geruoju, bičiuliškai. Bet vos tik Tvirbutas pajėgė keletą žingsnių nuo durų, bematant ir sustingo nuleista galva, tarytum akmeninė statula, kurioje įskalta: "Gyvenimo sučiuptas".

Pastovėjo valandėlę, pagalvojo, kol sugavo idėją. Po to staiga pagyvėjo, atmetė galvą ir sėdo į automobilį. Nuvažiavo stačiai į savo nuolatinę garolinio stotį. Pasakė, kad apžiūrėtų ir sutarkytų automobilį pagrindinai. Ilgiau užtruko, kol sukombinavo jam kitą numerį automobiliui. Mašinos paruošimu likosi patenkintas.

Apie vidurnaktį pasiklausė, kada jau žmona kiekiau buvo įmignusi. Tylų, tyliausiai susidėjo į la-gaminą kas būtiniausia, ir išdūmė pietų link.

Su varginančiu nekantrumu prasistūmė Tvirbutas pro stabdomąsias žalia-raudoną signalines miesto gatvių sviesas. Pirmą sykį pasijuto toks bejėgis ir nukankintas, lyg klaidžiojęs dideliame nežinomame miške. Truputį atsigavo, kai pasiekė laisvą platų užmiestinį kelią. Į visas puses plačiai driekėsi tamsi bagulinė lyguma. Stiprus automobilio žibintai, ilgų plačių ruožų nuplikindami kelią, dar daugiau tirstino tą klaidišką tamsumą.

(Bus daugiau)

K. VILIAUS

VAKARŲ VĖJAI

112 modernios poezijos puslapių. Kaina \$5. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsime pinigų tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60606

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinikos
Medicinos direktorius
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis
ir kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL 233-8553

Service 855-4506, Page 06058

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
1907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5145
Tikrina akis. Pritaiko akinius
ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Valandos: antradienį 1-4 popiet.
ketvirtadienį 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880.
Residencijos telefonas: 448-5546

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33719
Tel. (813) 321-4208

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Laidimai — Pilna apdraudė.
ZEMA KAINA
Priimam Master Charge
ir VISA kortelės.
R. ŠERENAS. Tel. 925-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Šeštadieniais ir sekmadieniais
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stotis WOPA - 1498 AM
transliuojamos iš mūsų studijos
Marquette Park.
Vadovė — Aldona Dekius
Telef.: 778-1543
154 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidai"

KAZĖ BRAZDŽIONYTIS
Programos vadovas

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 8:30 val. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties.
Banga 1450 AM.
St. Petersburg, Fla., 12:30 val. p.p.
iš WTIS stoties, 1110 AM banga.
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-5374

APLINK MUS IR MŪSŲ NAMUS

Naudingi patarimai ir įdomūs dalykai

KAIP VALYTI GINTARĄ.

Kurie turite gintarinių papuo-

— Nuo ateinančių metų pradžios socialinė apdraudą bus pakelta 0.3 uždirbantiems pirmuosius \$35,000. Jeigu bus reikalo, tai sekančiais metais pakels dar 0.5 nuos.

— Louis D. Hostings, darbo netekęs kompiuterių programų ruošėjas, Aliaskoj nušovė šešis žmones, atidavė revolverį ir prisipažino. Sako, kad jam užėjęs pamišimas.

— Bernard Epton pradžioje manė, kad jis gaus labai mažai balsų, todėl ir nesistengė vesti intensyvios propagandos savo rinkiminėje kampanijoje, bet dabar jis įsitikino, kad galės susilyginti su demokratų partijos kandidatu Washington. Respublikonai pažadėjo B. Eptono kandidatūrą paremti.

— Įrodymų nereikia tam, kas yra prieš akis.

A. † A.

ANNA MARIE KINDER

Anksčiau gyv. Chicagoj, o paskutiniu metu gyv. Kankakee, Ill.

Mirė 1983 m. kovo 2 d., sulaukusi 90 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Ramonaičių kaime, 1893 m. sausio 24 d.

Amerikoje išgyveno 70 metų.

Paliko nuliūdę dvi dukters — Betty Dunworth su šeima ir Frida Gudaitis, gyv. Tinley Park, Ill.; anukė Veronika ir Vincent Trinka, keturi anūkai ir trys proanūkai, daug giminių ir pažįstamų.

Velionė 1912 m. gegužės mėnesį ištėkėjo už Frank Juzeno. Jis mirė 1923 metais.

1924 m. ji ištėkėjo už Anton Kinder. Jis mirė 1946 metais.

Ji buvo vyriausioji siuvėja 30 metų Shaff & Marx siuvykloje.

Paskutinius 27 metus gyveno Kankakee, anksčiau gyveno Chicago, Illinois.

Kūnas pašarvotas Clancey Funeral Home, 1151 East Court, Kankakee, Ill. Lankyti galima penktadienį nuo 2 iki 9 val. vak.

Šeštadienį, kovo 5 d., 9:30 val. ryto, bus lydimas iš koplyčios į St. Math of Tours Church, Kankakee, Ill., parapijos bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus laidojama šv. Kazimiero Liet. kapinėse.

Visi a.a. Anna Marie Kinder giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvių ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka: Dukters ir giminės.

Laidotuvių direktorius Clancey Funeral Home.

PADĖKA

A. † A.

Kostas Marcinkus

Mano mylimam vyrui mirus, pasijutau kaip pasimetęs paukšteliu. Taip pat pajutau žmonių nuoširdų prieglobstį, rūpestį ir pagūdą užjaučiant mane skausmo valandoje.

Nuoširdžiai dėkoju kun. Paltalai už nenuilstamą mano vyro lankymą per visas jo sirgimo dienas; už jo moralinį sustiprinimą, suteiktą mum abiem per sunkias valandas; už netikėtą atsilankymą koplyčioje, Chicagoje, už užuojautos žodžius ir už nulydėjimą mano vyro į amžino poilsio vietą šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Dėkoju kun. Burtkui už sukalbėtą maldas Hot Springs, Ark., koplyčioje. Nuoširdus ačiū kun. Kireliui už maldas koplyčioje, Chicagoje, ir šv. Mišių atnaujinimą.

Dėkoju visiems Hot Springs ir Chicagoje esantiems draugams ir pažįstamiems už pareiktą man draugiškumą, už Jūsų maldas, šv. Mišių aukas, geles, pareiktus užuojautos žodžius ir globą.

Nuoširdžiai dėkoju karstanešiams, suteikusiems A.†A. Kostui paskutinį žemišką patarnavimą.

Dėkoju laidotuvių direktoriams, ypač David Gaidui, Chicagoje, už jų rūpestingą patarnavimą ir patarimus.

Tariu nuoširdų ačiū visiems, visiems, kurie prisidėjo bet koku būdu palydinti mano vyrą į jo amžino poilsio vietą. Prisiminkite A.†A. Kostą savo maldose.

Žmona STASE

met juos verdame ant silpnės ugnies.

BULVIŲ SRIUBA SU SVOGŪNAIS

Štai ką reikia turėti po ranka:

3 didelės bulvės,
3 šaukštai sviesto,
3 dideli svogūnai,
1 kvorta pieno,
1 šaukštukas druskos.
Pipirų, "paprikos" (capsicum) pajavairinti skonį.

Išvirti bulves vienoje kvortoje vandens, nupilti vandenį ir padėti jį nušaliai. Bulves kiek patušinti. Iširpinti sviestą puode, supilti plonai supiaustytus svogūnus, pridengti ir lengvai virti iki svogūnai neigys bronzinės spalvos.

Prie to pridėti išsijotų miltų, gerai sumaišyti ir supilti vandenį, kuriame virė bulvės. Tušintas bulves sumaišyti su pienu, įberti druskos, pipirų ir truputį paprikos. Sumaišyti, užvirti ir patiekti į stalą.

KA REIKIA ŽINOTI APIE KONSERVUS

Šiais laikais "nėprašytas svečias" jau nėra taip baises šeimininkams kaip būdavo seniau. Šiandieninėje konservų gamyboje pavaišinimas vieno ar kelių tokių svečių jau nebesudaro didelių sunkumų: atidarome keletą skardinių ir problema išrišta.

Bet ar sveikatos atžvilgiu "ke nuoti" produktai gali prilygti šviežiems? Nevisada. Konservuotam maiste, ypač daržovėse, vitaminų būna mažiau, negu šviežiame. Atsitinka ir taip, jog pasekoje kokio nors netikslumo gamyboje, konservai sugenda; suvalgius tokių konservų galima sunkiai apsigirti.

Sugadintus konservus galima pažinti iš iškilusios skardinės, atidarius tokią skardinę girdisi charakteringas išsivandžio gazo švilpimas, o dažnai juntamas ir nemalonus kvapas. Tokių konservų reikia išmesti.

Todėl nereikia nieko valgyti iš įtartinos arba išgaubtos skardinės. Atidarius skardinę ir, jei maistas nesugedęs, jį reikia arba greitai suvalgyti arba sudėti į koki nors inde ir uždaryti šaldytuve.

LIETUVIŠKI ŠALTI BARŠČIAI

Paruošimui tokių barščių, pirmiausia reikia pagaminti burokėlių rūgštį. Burokėlius reikia išvirti, nuplūsti, supiaustyti smulkiais pailgiais gabalėliais arba sutarkuoti stambia tarka, užpilti verdančiu vandeniu ir palaikyti karštai 30 minučių.

Po to atvėsinti, įdėti duonos, surištos į švirią medžiagą, ir pastatyti šiltoje vietoje, kad įrūgtų. Rauginti vieną parą. Išrūgus, duoną išimti.

Paskiau paimti pusantros kvortos tos rūgšties, pridėti smulkiai supiaustytą svogūną ar supiaustytų laisvų truputį cukraus, krapių, supiaustytą kiaušinių ir agurko gabalėlių, rūgščios ar saldžios grietinės, atskiesto su pienu ir paduoti į stalą su bulvėmis.

Virti kiaušiniai — kietai ar minkštai — yra skanesni ku-

Magdalena Sultaitienė

Nuo 1911 metų

MIDLAND FEDERAL SAVINGS aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Deklamė jums už mūsų parodytą patikėjimą. Mes norėtum būti jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$100,000.

2837 W. 69th STREET
Chicago, IL 60629
Tel. 925-7400

8929 SO. HARLEM AVE.
Bridgeview, IL 60455
Tel. 598-9400

MIDLAND FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, IL 60632
PHONE 254-4470

GORDON

Funeral Home and Cremation Service

Charles Stasukaitis
FD. LE.
(312) 226-1344

1729 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608
24 Hour Service

EUDEIKIS

GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTES AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue
Cicero, Ill. 60650
Tel.: 652-5245

TRIŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO ŠERMENTINĖ

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikstės automobiliams pastatyti

NARIAI:

Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANSO
PATARNAVIMAS
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

STĖPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICH)

2424 WEST 69th STREET
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. Tel. 787-1213 974-4410

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Tel.: 652-1003

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Tel.: 523-3572

Antrųjų Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynių Krepšinio varžybos

Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynių Krepšinio varžybos numatomos vykdyti šiose klasėse: a) Vyrų (neriboto amžiaus), b) Moterų (neriboto amžiaus), c) Vyrų senjorų (1948 m. gimimo ir vyresnių), d) Jaunių A (1964 m. gim. ir jaunesnių), e) Jaunių B (1966 m. gim. ir jaunesnių), f) Jaunių C (1968 m. gim. ir jaunesnių), g) Mergaičių (1964 m. gim. ir jaunesnių).

Dalyvavimas yra atviras visiems lietuvių klubams, komandoms ir kitokiems vienetais. Užjūrio kraštai gali sudaryti savo rinktines. Visi žaidėjai privalo būti neabejotinos lietuvių kilmės.

Principiniai, dalyvaujančių komandų skaičius nėra apribojamas, tačiau atsiradus didesniams komandų skaičiams, apribojimai gali būti įvesti š. Amerikos komandoms.

Tentatyviai, varžybas numatoma praveisti dvejose fazėse: preliminarinėje — kur komandos varžysis grupėse taškų (round Robin) sistema ir baiginėje — kur kvalifikavusios komandos žais standartinėje vieno minuso (Single Elimination) lentelėje su paguodos ratu. Vyrų klasėje planuojama sudaryti 2 baigmines lenteles, skirstant komandas į A ir B grupes pagal preliminarinių varžybų davinius.

Varžybos vyks 7 dienas, pradedant sekmadienį, birželio 26 d. ir užbaigiant pagrindiniais finalais, šeštadienį, liepos 2 d.

Preliminarinė registracija atliekama iki 1983 m. kovo 15 d., pas II-jų PLSZ-nių Krepšinio varžybų vadovą Raimundą Korzoną, šiuo adresu: Mr. Raimundas Korzonas, 2725 W. 84 Place, Chicago, Ill. 60652. Tel. (312) 426 3535.

Smulkios informacijos pranešima visiems SALFAS-gos klubams bei užjūrio kraštams. SALFAS-gai nepriklausančios komandos, suinteresuotos dalyvauti II PLSZ Krepšinio varžybose, gali kreiptis į bet kurį SALFAS-gos klubą ar tiesioginiai, į R. Korzoną.

Galutinis varžybų formatas ir kitos tolimesnės informacijos bus skelbiama po preliminarinės registracijos.

II-jų PLSZ-nių K. to Krepšinio Sekcija

TINKLINIO VARŽYBOS

II-jų Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynių Tinklinio varžybas numatoma praveisti šiose klasėse: a) Vyrų (neriboto amžiaus), b) Moterų (neriboto amžiaus), c) Vyrų senjorų (1948 m. gimimo ir vyresnių), d) Jaunių (1964 m. gim. ir jaunesnių), e) Mergaičių A (1964 m. gim. ir jaunesnių), f) Mergaičių B (1966 m. gim. ir jaun.), Mergaičių C (1968 m. gim. ir jaunesnių).

Dalyvavimas yra atviras visiems lietuvių komandoms. Užjūrio kraštai gali sudaryti savo rinktines. Visi žaidėjai privalo būti neabejotinos lietuvių kilmės.

mės. Dalyvaujančių komandų skaičius neapsibojamas.

Varžybų pravedimo sistema priklausys nuo komandų skaičiaus, vienk, bent vyrų ir moterų klasėse, tentatyviai planuojama praveisti grupėse, taškų (Round Robin) sistema, o baigminės — dviejų minuso (Double Elimination) sistema.

Neužregistravus kurioje nors klasėje bent 4 komandas, ta klasė bus iš žaidynių programos išbraukiama.

Tentatyviai, varžybas planuojama praveisti per 3 dienas, pradedant trečiadienį, birželio 29 d., tačiau, aplinkybėmis susidėjus, varžybos ar jų dalis gali prasidėti ir anksčiau. Kiekvienam atveju, vyrų ir moterų finalai numatomi šeštadienį, liepos 2 d.

Preliminarinė registracija atliekama iki š. m. kovo 15 d., pas II-jų PLSZ-nių Tinklinio varžybų vadovą Rytą Babicką, šiuo adresu: Mr. R. K. Babickas, 18308 Hiller Ave., Cleveland, OH. 44119. Tel. (216) 531-9329.

Smulkios informacijos pranešima visiems SALFAS-gos klubams bei užjūrio kraštams. SALFAS-gai nepriklausančios komandos, suinteresuotos dalyvauti II-jų PLSZ-nių Tinklinio varžybose, gali kreiptis į bet kurį SALFAS-gos klubą ar tiesioginiai, į R. Babicką.

Galutinis varžybų formatas, datos ir kitos tolimesnės informacijos bus skelbiama po preliminarinės registracijos.

II-jų PLSZ-nių K. to Tinklinio Sekcija

TRUMPAI

Sveikinu NAUJIENAS 60 metų sukakties progą ir linkiu redakcijai bei administracijai dideles kantrybės, ištvermės ir sėkmės. Aukoju \$50.

Bronė Spūdienė

Woodhaven, New York

B A Z A A R

Saturday, March 5 — 8 P.M. to Midnight.
Sunday, March 7 — 10:30 A.M. to 6:30 P.M.

ALL NEW MERCHANDISE

Children's - Women's - Men's Clothing — Groceries — Canned Goods — Appliances — Linens — Gifts — Novelties — Paper Goods — Office Supplies — Paintings — Delicious Baked Goods — Hot Meals — Snacks — Drinks.

ARIE CROWN DAY SCHOOL

8150 N. TRIPP AVE. — SKOKIE, ILL.
(4 Blocks West of Crawford, 2 Blocks North of Oakton)

"LIUCIJA"

Mike Šileikio apsakymų knyga "Liucija" jau atspausdinta.

Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo. 22 ilgesni ir trumpesni apsakymai, 184 psl. Kaina \$5. Gaunama "Naujiene" ir pas autorių: 6729 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

Kaip sudaromi TESTAMENTAI

Tuo reikalu jums gali daug padėti teisininko Prano ŠULO paruošta, — teisėjo Alphonse WELLS peržiūrėta, "Sėduvos" išleista knyga su legališkėmis formomis.

Knyga su formomis gaunama Naujienų administracijoje.

gausiai dalyvauti ir kelti aiškint pastebėjus netikslumus. Bus diskusijos iškeltais klausimais ir kiti įvairūs pasitarimai.

BUVUSIŲ POLITINIŲ KALINIŲ ŽINIAI

Sibire-bolševikų bei nacių kalinimuose buvusių politinių kalinių suvažiavimas šaukiamas kovo 12 d. Chicagoje, Jaunimo Centre. Visi buvę politiniai kaliniai prašomi tuojau pat registruotis, net ir tie, kurie dėl susidariusių kliūčių atvažiuoti negalėtų, adresu: J. Ivašauskas, 3222 W. 66th Place, Chicago, IL 60629.

Užsiregistravusių pavardės viešai nebus skelbiamos. Dėl nesamų sąrašų ir nežinomų adresų kvietimai į suvažiavimą nebus siunčiami.

Buvusių Polit. Kalinių Sgos Komitetas

MALDA SKALDO MALTOS MOKYKLAS

VALETTA. — Maltoj yra 320 tūkst. gyventojų. Dauguma jų yra katalikai. Dos Mintoff yra socialistas. 1971 metais, kai buvo renkamas Maltos premjeras, Mintoff gavo didelę balsų daugumą. Ilgus metus buvo gerą santykiai tarp Mintoffo ir katalikų.

Richmond, Va., teismas nutarė John Harris, Dennis Warren ir Richard Warren siųsti į kalėjimą už laikymą vergų laukų darbams.

George Dunne pareiškė, kad jis vetuot nutarimą, leidžiantį komiteto nariams kontroliuoti Cook apskritys tarybos pirmininko išlaidas. G. Dunne paliktas visai be pinigų.

Izraelio vyriausybė nutarė statyti daugiau kolonijų dešiniame Jordano upės krante. Izraelitai nesikels iš šių kolonijų.

Illinois gubernatorius J. Thompson prašo pakelti mokesčius, kitaip valstijos ekonominė būklė žymiai pablogės.

Indijos vyriausybė nutarė siųsti karių į Asam provinciją.

69 METŲ SUKAKTIES PROGA
SVEIKINAME NAUJIENAS IR LINKIME
ILGAI GYVUOTI IR TESTI NEATLADŽIĄ KOVĄ PRIEŠ OKUPANTĄ,
DEMASKUOTI ALTO IR VLIKO
NIEKINTOJUS.

Chicago's Lietuvių Spaudos Klubas

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

see us for HOME financing...
AT OUR LOW RATES

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMACK ROAD CHICAGO, ILL. 60608

Peter Kazanauskas, Pres. Tel.: 847-7747

HOURS: Mon., Tue., Fri. 9-4 Thurs. 9-8 Sat. 9-2

SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

REAL ESTATE

Home, Land — Pardavimai REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKĖJIMAI

DĖL VISŲ INFORMACIJŲ KREIPTIS Į:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS

• NOTARIATAS • VERTINIMAS

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2235

KAM MOKĖTI NUOMĄ?

GERIAU SKOLA.

5 ir 4 medinis Brighton Parke, arti mokyklų. Mažas įmokėjimas. Savininko paskola.

MŪRINIS — 2 po 5 kambarius. Centrinis šildymas, atskiras kiekvienam butui. 2 auto gar. Alumininiai langai. Svarus. \$62,000. 72-tra ir Wash-tenaw.

ŠIMAITIS REALTY

INSURANCE — INCOME TAX

2951 W. 63rd St.

Tel.: 436-7878

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

\$250.00 WEEKLY PAYCHECKS

(fully guaranteed)

working part or full time at home. Weekly paychecks mailed directly to you from Home Office every Wednesday. Start immediately. No experience necessary. National company. Do your work right in the comfort and security of your own home. Details and application mailed. Send your name and address to: American Fidelity Company, Hiring Dept. 77, 1040 Lone Star Dr., New Braunfels, TX. 78130.

MISCELLANEOUS

(vairūs dalykai)

BEN'S SHRIMP HOUSE

1049 W. North Ave.

Rūkyti karpiai (chubs), sturys (sturgeon) ir upėtakiai (trout) bei RŪKYTI ŠVIEŽI UNGURIAI. Tel. 337-0263

ASTROLOGIJA IR KORTŲ SKAITYMAS — Astrological-Tarot Card Readings

\$10

ELEONORA JAKSTAS

4104 S. Archer Ave.

Tel. 523-3685 (Pr.)

— Dabartinė Vakarų Vokietijos vyriausybė bijo, kad sekmadienio rinkimai neatneštų didelių pakaitų Vokietijos gyvenime. Balsuotojai nepatenkinti.

— Ketvirtadienį vėjas ir lietus plėkė Kalifornijos vakarų pakraščius.

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI

Turli Chicago miesto leidimas. Dirbu ir užmiesčiuose, greitai, garantuoti ir sąžiningai. KLAUDIJUS PUMPUTIS
4514 S. Telman Ave.
Tel. 927-3559

DEMESIO

62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI
Tiktai \$120 pusmėšui automobilis Liability apdraudimas pensininkams. Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
Tel. 523-8775

Dengiame ir taisome visų rūšių stogus. Už darbą garantuojame ir esame apdrausti.

ARVYDAS KIELA

6557 S. Talman Avenue
Chicago, IL 60629
434-9655 ar 737-1717

A. TVERAS

Laikrodžiai ir brangenybės
Pardavimas ir Taisymas
2646 West 69th Street
Tel. R.Epublic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDAS, 4059 Archer Avenue,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

M. ŠIMKUS

Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

HOMEOWNERS POLICY

F. Zapalis, Agent
2208 1/2 W. 95th St.
Evergreen Park, Ill.
60642 - 424-8654
State Farm Fire and Casualty Company

Advokatas

GINTARAS P. ČEPENAS
Darbo valandos: Kasdien: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštadienį: nuo 9 val. r. iki 12 val. d. ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162
2649 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

ADVOKATŲ DRAUGIJA

V. BYLAITIS
ir V. BRIZGYS
Darbo valandos:
Nuo 9 ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais pagal susitarimą.
6606 S. Kedzie Ave.
Chicago, Ill. 60629
Tel.: 778-8000

PATS SKAITYK IR DAR KITAS PARAGINK SKAITYTI DIENRAŠTĮ "NAUJIENOS"

NUO 1715.

Jūsų protėviai gardžiavosi paslaptingu, turtingu, švelniu, šildančiu, elegantišku Martell Cognac skoniu nuo 1715 m. O kai žmonės taip ilgai ką nors vertina, jūs žinote, kad tai yra labai gera. Sveiks.

Imported by The J. & J. Gameau Co., N.Y., N.Y. © 1981. 80 proof.